Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

639

Vragen van de leden **Gesthuizen** en **Karabulut** (beiden SP) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie en de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *minderjarige Syrische bruiden* (ingezonden 1 oktober 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **Dijkhoff** (Veiligheid en Justitie) mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ontvangen 20 november 2015). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 495.

Vraag 1
Wat is uw reactie op het bericht dat uitgehuwelijkte getrouwde tienermeisjes naar Nederland komen om zich met hun man te herenigen?[1]

Antwoord 1
Uiteraard is dit een zeer ongewenste ontwikkeling. Zelf beslissen met wie je trouwt is een fundamentele waarde in ons land. De Nederlandse overheid wil huwelijksdwang voorkomen en bestrijden. Het nieuwe Wetsvoorstel Huwelijksdwang biedt hier een oplossing voor. Tot mijn vreugde is het proces van wetswijziging inmiddels met versnelde medewerking van het parlement tot stand gekomen. Bij het in werking treden van het wetsvoorstel met ingang van 5 december zullen beide partners minimaal 18 jaar moeten zijn om in Nederland te kunnen trouwen. Ook de in het buitenland gesloten huwelijken met minderjarige partners kunnen pas worden erkend als de beide partners minimaal 18 jaar zijn.

Vraag 2
Welke concrete maatregelen gaat u nemen, in afwachting van de invoering van de Wet tegengaan huwelijksdwang, om te voorkomen dat minderjarige uitgehuwelijkte meisjes na aankomst in Nederland tegen hun zin met hun meerderjarige partner worden herenigd?

Vraag 6
Welke stappen worden gezet wanneer een minderjarige bruid in Nederland aankomt? Welke instanties zijn hierbij betrokken?

---

[1] http://www.rtlnieuws.nl/nieuws/binnenland/uitgehuwelijkte-meisjes-onderweg-naar-nederland

ah-tk-20152016-639
ISSN 0921 - 7398
’s-Gravenhage 2015

Antwoord 2 en 6
De IND, Nidos en COA hebben bijzondere aandacht voor deze groep. De meerderheid van deze minderjarigen reist in als zelfstandige asielzoeker dan wel via het nareisbeleid. Over de veiligheid, bescherming en opvang zijn werkafspraken gemaakt. Als er een minderjarig gehuwd meisje in Nederland arriveert gaat Nidos met haar (en haar partner) een gesprek aan over het aanvragen van de voogdij door Nidos. Tijdens de gesprekken met de minderjarige (als ook met de partner) zijn Nidos en het COA zeer alert op signalen van huwelijksdwang en/ of andere mogelijke vormen van misbruik. Bij signalen hiervan wordt er samen met de minderjarige en daar waar mogelijk met familie gezocht naar een oplossing. De Raad voor de kinderbescherming, het Landelijk Expertise Centrum Eer Gerelateerd Geweld (LEC EGG) en het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating kunnen hierbij worden ingeschakeld. Zo nodig wordt de minderjarige in de beschermde opvang geplaatst. Daarbij hebben de gehuwde minderjarige meisjes in de dagelijkse begeleiding bijzondere aandacht.

Vraag 3
Hoeveel kindbruiden zijn er in de afgelopen twee jaar in het kader van asiel of gezinshereniging met een asielstatushouder naar Nederland gekomen? Kunt u daarbij ook hun geboortejaar en afkomst aangeven? Hoeveel minderjarige gehuwden zijn er in Nederland?

Antwoord 3
Kindbruiden worden niet apart geregistreerd in het IND-registratiesysteem. Naar aanleiding van verschillende signalen, heeft de IND een handmatige registratie bijgehouden. Deze registratie geeft slechts een grofmazig, indicatief beeld waar geen harde conclusies aan verbonden kunnen worden. In opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) wordt door de Universiteit van Maastricht en het Verwey Jonker Instituut een onderzoek uitgevoerd naar informele huwelijken. Het doel van dit onderzoek is zicht te krijgen op de omvang van informele (kind)huwelijken die worden gesloten binnen bepaalde (geloofs)gemeenschappen in Nederland. Daarnaast beoogt dit onderzoek inzichtelijk maken of en welke werkzame interventies mogelijk zijn om onwettige, informele (kind) huwelijken te voorkomen. De aanleiding voor dit onderzoek is een aangenomen motie (PvdA/SP). De resultaten worden verwacht begin 2016.

Vraag 4
Wordt het feit dat de meisjes minderjarig waren ten tijde van het sluiten van het huwelijk meegewogen in de beslissing op aanvraag tot gezinshereniging? Zo ja, op welke manier? Deelt u de mening dat het belang van de minderjarige meisjes voorop moet staan bij het besluit tot gezinshereniging?

Antwoord 4
Het toelatingsbeleid stelt eisen aan de leeftijd van de partners. De hoofdregel is dat beide partners 21 jaar of ouder moeten zijn. (In het geval van nareis is de leeftijd 18 jaar). Het is mogelijk bij toelating daarop een uitzondering te maken en een vergunning te verlenen aan een jongere huwelijksmigrant. Tot 5 december 2015 geldt hiervoor dat:

1. de vreemdeling of de referent de leeftijd van vijftien jaar moet hebben bereikt;
2. er sprake moet zijn van een naar internationaal privaatrecht rechtsgeldig huwelijk of geregistreerd partnerschap en het huwelijk of het geregistreerd partnerschap bestond al in het buitenland;
3. de referent was al gehuwd voordat hij/zij verblijf kreeg in Nederland.

Om te voorkomen dat minderjarige migranten op basis van een kindhuwelijk zouden moeten worden toegelaten volstaat binnenkort het toelatingsbeleid zelf. Het toelatingsbeleid stelt namelijk eisen aan de leeftijd van de huwelijkspartners. Een aanvraag tot erkenning van het huwelijk in Nederland kan voortaan alleen worden gedaan vanaf de leeftijd van 18 jaar. In dat geval is toelating vanaf de leeftijd van 18 jaar mogelijk.

Vraag 5
Wordt er speciale (psychische) hulp geboden aan de kindbruiden? Zo ja, op welke manier krijgt dit vorm? Zo nee, waarom niet?

Vraag 7
Wordt er speciale hulp geboden aan de gezinnen die voortkomen uit huwelijken tussen volwassenen en minderjarigen? Zo ja, op welke manier krijgt dit vorm? Zo nee, waarom niet?

Antword 5 en 7
Alle minderjarigen die (psychische) hulp nodig hebben, krijgen deze ook aangeboden. Het uitgangspunt is maatwerk. Daarnaast geldt dat aan gezinnen die hulp nodig hebben, een op hun problematiek toegespitst hulpaanbod wordt geboden. Afhankelijk van de soort hulp of ondersteuning kan deze worden verstrekt op grond van de Wet op de Jeugdzorg, Wmo of de Zvw.
Daar waar minderjarigen zich aan het huwelijk willen onttrekken wordt er bij Fier Fryslân en Kompaan en Bocht specialistische ondersteuning (opvang en hulpverlening) geboden. Als Nidos de voogdij heeft over de minderjarige wordt bekeken of de minderjarige in de beschermde opvang moet worden opgevangen of dat een andere opvang passender is.

Vraag 8
Op welke wijze is er binnen het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating aandacht voor deze meisjes?

Antwoord 8
De aanpak van de problematiek van uitgehuwelijkte minderjarige meisjes is een van de prioriteiten van het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating (LKHA). Het LKHA adviseert en ondersteunt professionals bij de aanpak hiervan en werkt onder meer samen met politie/LEC EGG, Ministerie van Buitenlandse Zaken, IND, Koninklijke Marechaussee, het Centrum Internationale Kindontvoering en de Haagse keten voor EGG-zaken.
Het LKHA organiseert informatiebijeenkomsten voor professionals waarin onder meer aandacht wordt besteed aan informele (kind) huwelijken, mogelijke relatie met eer/eergerelateerd geweld en het juridisch kader voor de aanpak van huwelijksdwang en achterlating.
Recentelijk heeft het LKHA in opdracht van het Ministerie van SZW een brochure uitgebracht met als doel om hulpverleners op hoofdlijnen inzicht te geven in het juridisch kader bij de aanpak van huwelijksdwang en achterlating. De brochure «Wat zegt de wet. Wat kun jij doen als professional» gaat onder meer in op de aanpak via het strafrecht en civielrecht. De brochure kan worden gedownload via de website van het LKHA.
Het LHKA heeft specifiek aandacht voor minderjarig gehuwde meisjes uit Syrië. Het LKHA signaleert het risico dat sommige Syrische vluchtelingen hun minderjarige dochters in Nederland religieus wil laten huwen. Het LKHA heeft proactief stappen gezet om met betrokken landelijke partners te bepalen hoe om te gaan met deze minderjarigen en waar nodig werkafspraken te herzien.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Kuiken (PvdA), ingezonden 1 oktober 2015 (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 477)